

Plechelmus 2024.

R.K. Parochie van Oldenzaal, Deurningen, Rossum, Saasveld en Weerselo

Visie

PAROCHIE
H.PLECHELMUS

Visie H. Plechelmusparochie Op weg naar 2024

Met deze visie willen we graag een punt aan de horizon plaatsen. Als parochiebestuur en pastoresteam geven we hiermee de richting aan die we op willen om een vitale parochie te houden in de toekomst. De visie is gebaseerd op de contourennota van 2013 en speelt in op de snel veranderende situatie waar we mee te maken hebben. Over niet al te lange termijn zal onze parochie groter zijn. Samenwerking dan wel samenvoeging met buurtparochies is door het bisdom al bepaald en zal naar verwachting binnen enkele jaren plaatsvinden. Om hierop voorbereid te zijn, willen we de parochie op orde hebben.

Waarom een punt aan de horizon? Wat drijft ons?

Ons geloof niet opgeven maar doorgeven

We willen het geloof niet opgeven maar doorgeven. Het geloof levend houden door het gedachtegoed van het christelijk geloof over te brengen op een nieuwe generatie. De kern van ons geloof heeft alles te maken met onze relatie met Jezus Christus. We laten ons dan ook graag bemoedigen door paus Franciscus: “Houd moed in tijden van tegenspoed net als de eerste christenen. Verlies de opdracht niet uit het oog: de verkondiging van het evangelie.”

Sterk afnemende inkomsten

Er is in onze parochie een duidelijke terugloop in belangstelling voor traditionele kerkelijke activiteiten. Door deze afnemende trend in kerkbezoek zullen er in 2024 nog ca. 750 kerkgangers over zijn (2 à 3% van de huidige parochianen). Dit vertaalt zich direct in minder financiële opbrengsten door collectes. De afname van het aantal huwelijken en doopsels (in 2024 nog zo'n 100 doopsels) zal met een vertraging van 7 jaar ook zichtbaar worden bij de eerste communicanten en daarna bij de vormelingen. Dit heeft een direct gevolg voor de inkomsten van de parochie. Ook de opbrengsten via de Actie Kerkbalans vertonen de afgelopen 3 jaar een duidelijk dalende lijn. Als we doorgaan zoals we nu doen en alle kerkgebouwen openhouden, zullen we in 2024 uitkomen op een fors verlies. KASKI cijfers voor de toekomst laten hetzelfde beeld zien. We hebben de conclusie getrokken dat dit onverantwoord is.

Gebrek aan menskracht

Van een kerk overal aanwezig in de samenleving zijn we naar een kleinere keuzekerk gegroeid waarbij het steeds moeilijker is om nieuwe en jongere vrijwilligers te vinden. De huidige groep vrijwilligers is op leeftijd en over 10 jaar zullen we op velen hiervan geen beroep meer kunnen doen. Momenteel worden er vanuit het aartsbisdom geen pastorale werkers meer opgeleid omdat een baangarantie niet gegeven kan worden. Bovendien zijn er weinig roepingen tot het priesterschap. De huidige groep emeriti zal in de komende 10 jaar verder afnemen.

Belangrijke samenbindende functie

Het katholieke geloof heeft in onze streek altijd een belangrijke rol gespeeld in de samenleving. Van oudsher bindt het mensen samen waardoor bijvoorbeeld eenzaamheid wordt tegengegaan. In de huidige tijd van individualisering, internet en mobiliteit lijkt een territoriale verankering van het geloof niet meer belangrijk.

Toch geloven we dat de face-to-face communicatie voor het geloof onontbeerlijk is en een tegenwicht kan bieden voor het vluchtige en fragmentarische van de hedendaagse samenleving.

Wat is onze visie voor 2024?

Vitale parochie

In 2024 hebben we een parochie met in de stad Oldenzaal één kerk en één geloofsgemeenschap. Deze kerk is tevens eucharistisch, sacramenteel en spiritueel centrum voor de gehele parochie. Dit is de centrale plaats waar de gehele parochie bij elkaar komt voor het vieren van de eucharistie en de kerkelijke feesten.

In de dorpen zijn er twee geloofsgemeenschappen, één van Deurningen en Saasveld samen en één geloofsgemeenschap van Rossum en Weerselo samen. Beide geloofsgemeenschappen hebben twee kerklocaties. In de wijken in Oldenzaal zijn laagdrempelige plekken waar kleine groepen mensen samen komen om hun geloof in Jezus Christus te delen met elkaar en om te bidden. De parochie maakt onderdeel uit van een groter verband waarin op gelijkwaardige en effectieve wijze wordt samengewerkt met buurtparochies.

Missionaire parochie

In 2024 hebben we een parochie die openstaat voor anderen en de weg vrij maakt en houdt voor nieuwe initiatieven en nieuwe vormen van kerk zijn. Deze nieuwe vormen beantwoorden aan de behoeften van niet kerkgangers en met name de jongere generaties. Deze zijn hierdoor inmiddels weer nadrukkelijker aanwezig in de drie geloofsgemeenschappen. Samen met de oudere parochianen vormen zij een levendige en qua leeftijdsopbouw evenwichtige geloofsgemeenschap.

Dienstbare parochie

In 2024 hebben we een parochie waar allen, parochianen en pastores, dienstbaar zijn aan elkaar en aan de samenleving, met name aan de armen en de behoeftige mensen. Hiervoor zijn nieuwe vormen van diaconie ontstaan.

Hoe bereiken we deze doelstellingen?

Hoe blijven we vitaal?

In Oldenzaal

Vanuit historisch perspectief kiezen we in Oldenzaal voor de Plechelmusbasiliek als enig kerkgebouw in 2024. Het proces om dit te bereiken zal op een organische manier verlopen waarbij in de tussenfase in de Antoniuskerk (als overloop van de Plechelmusbasiliek) bij hoogtijdagen eucharistievieringen kunnen plaatsvinden. Voor deze twee kerken is gekozen omdat dit rijksmonumenten zijn en dus voor de toekomst vanuit de rijksoverheid gelden hiervoor beschikbaar zijn. De andere twee kerken in Oldenzaal, de Mariakerk en de Drieëenheid zullen per 1-2-2016 worden gesloten. Per locatie zal uitgezocht worden welke herbestemmingmogelijkheden er zijn en wat het beste is voor het betreffende gebouw. Dit betekent tevens dat wordt afgezien van een pastoraal steunpunt voor de Emmaüslocatie.

In de nabijheid van de Plechelmusbasiliek zal een multifunctioneel pastoraal centrum komen. Hierin hebben de pastores hun werkruimtes, is het (centrale) secretariaat

gevestigd en zijn ruimtes die door de vrijwilligers gebruikt kunnen worden om te vergaderen, bezinningsavonden te houden en om te repeteren. Dit pastorale centrum zal de gehele dag geopend zijn en een inloofunctie krijgen, waar de koffie altijd klaar staat, een gastdame of -heer aanwezig is om mensen welkom te heten en waar mensen terecht kunnen met hun vragen, verhalen en met hun noden.

Met de huidige geloofsgemeenschappen van de Emmaüs, Maria en de Drieëenheid zullen we meedenken bij het zoeken naar en zonodig faciliteren van geschikte locaties waar in kleine groepen kan worden samengekomen. Plaats van samenkomst kan zijn een school, een huiskamer of een zaaltje. Deze laagdrempelige plekken zijn geschikt voor ontmoetingen, Bijbelgroepen, oecumenische bijeenkomsten, diaconale activiteiten etc. Zo kan in de wijken gezorgd worden voor pastorale nabijheid waar echt geluisterd wordt, de ander echt gezien wordt en waar men zijn verhaal kwijt kan.

Ook zullen we moeten werken aan het vormen van één nieuwe geloofsgemeenschap in Oldenzaal zodat we de krachten bundelen. Door locatieraden, pastoraatgroepen en gelijksoortige werkgroepen samen te voegen zullen er nieuwe vitale raden en groepen ontstaan en worden huidige vacatures ingevuld. Dit zal tevens de vergaderdruk voor het pastoraal team verlagen waardoor de bovenlokale kosten kunnen worden teruggebracht.

In de dorpen

In de dorpen zullen de kerkgebouwen vooralsnog blijven bestaan. Concreet betekent dit dat er per geloofsgemeenschap 1 x per maand een eucharistieviering zal zijn, in één van beide locaties. We willen samen met de locatieraden van de dorpen nadenken over een te vormen constructie waardoor het gebouw voor de lokale gemeenschap behouden kan blijven. De toename van de belasting van de vrijwilligers baart ons zorgen. Daarom zullen we ook in de dorpen de krachten bundelen door het samenvoegen van de geloofsgemeenschap van Deurningen met Saasveld en die van Rossum met Weerselo met een streven dit op 1-2-2016 te realiseren. Ook hier geeft dit invulling aan vacatures in de locatieraden, pastoraat- en werkgroepen en kunnen door verlaging van vergaderdruk kosten worden bespaard. De geloofsgemeenschappen krijgen de ruimte en de verantwoordelijkheid om hier zelf invulling aan te geven en de mensen te inspireren om samen geloofs- en dorpsgemeenschap te zijn.

Voor de komende generatie

In het komende veranderingsproces willen we zoveel mogelijk mensen behouden voor onze parochie en hen de mogelijkheid bieden om hun talenten in te zetten. Het risico van het nog verder teruglopen van het kerkbezoek en de kerkbetrokkenheid bij sluiting van een kerk is aanwezig. Deze zijn beide voor een groot deel gebonden aan het kerkgebouw. Maar waar het uiteindelijk om gaat is het gelovig in het leven staan. We moeten een betere wereld achterlaten voor de komende generatie. Beseffen dat we daar best geld voor over mogen hebben, vraagt om een nieuwe kijk; geld geven niet voor het gebouw maar om samen geloofsgemeenschap te zijn.

(Zie ook bijlage: Overzicht gebouwen en functie)

Hoe worden we weer missionair?

We zullen ons aanbod moeten afstemmen op de veranderde behoefte in de samenleving. Hierbij moeten we oog hebben voor de verschillende generaties waar we mee te maken

hebben. We zullen bondgenoot moeten worden van de zoekers die we niet meer in de kerken zien. Waar liggen hun interesses en behoeften? Met name de 'millennials', de generatie geboren in de jaren tachtig en negentig, zijn sterk onder vertegenwoordigd in onze geloofsgemeenschappen. Het is dus logisch dat we hier onze aandacht op moeten richten. Bovendien zal alleen dan onze kerk toekomst hebben. Ook gaan we door met de bestaande huidige initiatieven van pastoraal ondernemerschap; het sociale media project, Nightfever en Next Generation, geloofsopvoeding voor jong en oud, dit om grip te krijgen op de behoefte in de samenleving.

Liturgisch aanbod

We moeten werken aan een breed en aansprekend liturgisch aanbod, dat mensen raakt en persoonlijk erbij betreft. In de Plechelmusbasiliek zal voor de gehele parochie op zondag de eucharistie gevierd worden, net als alle feesten en hoogfeesten van de kerk. Ook vinden hier op andere tijden op de dag gebedsmomenten plaats. Hier wordt gedoopt, doen kinderen hun Eerste Communie en Vormsel, trouwen mensen en wordt afscheid genomen van mensen. In de dorpen kunnen persoonlijk ingevulde afscheidsmomenten plaatsvinden (avondwaken en uitvaarten), terwijl op de zondag in de eucharistieviering in het eucharistisch centrum de gestorvenen herdacht worden en 'de mis' voor hen wordt opgedragen. In de dorpen en in het pastoraal centrum kunnen ook andersoortige kleinschalige vieringen worden gehouden, zoals gezinsvieringen, kleutervieringen, maar ook meditatievieringen en jongerenvieringen. Hierbij is meer vrijheid voor een andere invulling, juist daar is behoefte aan in de lokale gemeenschappen.

Catechetisch aanbod

De belangrijke vieringen rond de sacramenten zullen in de Plechelmusbasiliek plaatsvinden, ook voor de dorpen. De voorbereiding hierop zal ook centraal plaatsvinden in het pastorale centrum. Ouders en parochie bereiden de kinderen voor op Eerste Communie en Vormsel. Hierbij moeten we de ouders helpen. Dit kan bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een catechetisch aanbod voor mensen die zich aanmelden voor een kerkelijk huwelijk. Een aanbod dat uitdaagt om na te denken over hun geloof en hun leven en handvatten geeft voor geloofsoverdracht en -opvoeding. We willen met gezinnen in kleinschalige bijeenkomsten nadenken over thema's als bidden, hoe vieren we Kerstmis, wat is Pasen nu eigenlijk etc. Daarnaast is een breder catechetisch aanbod gewenst. Denk aan Bijbelavonden, thema-avonden over levensthema's als omgaan met de dood, trouw, vergeving etc. Ook zullen we voor jongeren iets te bieden moeten hebben. Daartoe zullen we met hen in gesprek moeten gaan. Elkaar onze levensverhalen vertellen. We moeten vooral het lef hebben om de bekende paden te verlaten en creatief en open te kijken en echt te luisteren naar de behoeften van jonge mensen in onze tijd en wat zij de kerk te bieden hebben.

Maatschappelijk dienstbaar

Diaconaal aanbod

Als kerk hebben we in de afgelopen 100 jaar al grote diensten bewezen aan de samenleving, denk aan scholen, gezondheidszorg etc. Onze toekomstige dienstbaarheid aan de samenleving kan door kleiner en bescheidener te worden. Kerkgebouwen teruggeven aan de samenleving en dienstbaar zijn aan de armen en behoeftigen. We moeten allemaal, parochianen en pastores, onze ogen en oren goed de kost geven om te

ontdekken waar mensen in nood zijn. Daadwerkelijk de handen uit de mouwen steken. Het pastorale centrum als inloophuis kan hierbij een goed uitgangspunt zijn. Als mensen weten dat het daar warm is, de koffie klaar staat, altijd een luisterend oor is en directe hulp (in de vorm van bv. een boterham of een doorverwijzing naar de Caritas) gegeven kan worden, dan worden we een dienende kerk. We zullen mensen op moeten zoeken op de plaatsen waar zij wonen. Laten we in huiskamergesprekken ons oor te luisteren leggen, laten we de zieken (weer) bezoeken en laten we zorg dragen voor de armen in de wereld.

Op weg

We zullen op weg naar dit toekomstperspectief vast en zeker problemen tegen komen. Daar schrikken we niet voor terug. Niets doen is geen optie, daar dienen we de toekomst van onze parochie en ons geloof niet mee. We vertrouwen erop dat we met elkaar, onder leiding van een nog te vormen projectteam, tot de beste oplossingen kunnen komen. Dit doen we in het besef dat er enerzijds pijn en weerstand is omdat we afstand moeten nemen van veel wat ons dierbaar en vertrouwd is, anderzijds dat er nieuwe wegen gegaan moeten worden om met elkaar te werken aan het behoud van een vitale parochie. Een parochie in dienst van onze samenleving. Laten we ons daarbij laten helpen door Jezus zelf. Hij, die zelfs geen steen had om Zijn hoofd op te leggen, wil voor ons de hoeksteen zijn. Hoeksteen van ons geloof, en hoeksteen van ons leven. We mogen er daarom op vertrouwen dat Hij altijd nieuwe wegen voor ons weet te vinden. Wij willen waar mogelijk rekening houden met alles waar u zich zorgen over maakt. Blijft u daarom met ons in gesprek en stel uw vragen.

Oldenzaal, 13 december 2014

Parochiebestuur en pastoresteam H. Plechelmusparochie

Bijlage.

H. Plechelmusparochie op weg naar 2024 Overzicht gebouwen, functie en gevolgen

Geloofsgemeenschap	Gebouw	Toekomstige Functie	Gevolgen
Plechelmusbasiliek	Centrale Kerk Eucharistisch Centrum	Pastoraal Centrum, Centraal Secretariaat in directe nabijheid	Aankoop/Huur nieuw pastoraal centrum
Antonius van Padua	Overloopkerk	Status onveranderd	Afstoten pastorie
Drieëenheid	Sluiting 1-2- 2016		Afstoten kerk en pastorie
OLV ten Hemelopneming	Sluiting 1-2- 2016		Afstoten kerk en pastorie
Emmaüs	Inmiddels gesloten		Afzien realisatie pastoraal steunpunt
Plechelmus Deurningen	Open	Geloofsgemeenschap met Saasveld	Afstoten pastorie Onderzoek naar behoud kerk voor dorpsgemeenschap
Plechelmus Saasveld	Open	Geloofsgemeenschap met Deurningen	Onderzoek naar behoud kerk en pastorie voor dorpsgemeenschap
Remigius Weerselo	Open	Geloofsgemeenschap met Rossum	Afstoten pastorie Onderzoek naar behoud kerk voor dorpsgemeenschap
Plechelmus Rossum	Open	Geloofsgemeenschap met Weerselo	Afstoten pastorie Onderzoek naar behoud kerk voor dorpsgemeenschap